

HELSINGIN
KATTOJEN YLLÄ S.16

JÄTKÄSAAREEN NOUSEE
YHTEISÖLLINEN
KERROSTALO S.14

MIKSI **LÄMMITTÄÄ**
MÖKKIÄ TALVELLA? S. 4

VINKIT MUUTTOON

Uusi koti kutsuu! Muutto sujuu,
kun suunnittelet sen huolellisesti. s. 8

Tule energia-
infoon!
Lue lisää s. 6

Tutustuimme Helsinkiin yläilmoista käsin!

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Meidän talo
Pian on aika laittaa mökki talviteloille.
- 6 Kodin energiavinkit *Unsi palsta!*
- 8 Muutetaan uuteen kotiin
Helen poimi parhaat vinkit,
jotta muuttaminen sujuisi mukavammin.
- 14 Tapasimme
Kaisa Nirkkonen rakennuttaa
Jätkäsaaren yhteisöllistä kerrostaloa.
- 16 Kuumailmapallolennolla
Vehreä pääkaupunkimme elää
ja hengittää lämpimässä kesäillassa.
- 20 Sähköposti
- 22 Hyvä palvelu *Unsi palsta!*
Huoleton e-lasku.
Asiakkaat kertovat kokemuksiaan.

● PALVELUKSESSANNE Palvelunumerot ja hintatiedot

Helsingin Energia

Vaihe 09 6171
Sähkötalo, Kampinkuja 2,
00090 Helen
www.helen.fi

Asiakaspalvelupiste, 3. krs ma-pe 8.30-16

Puhelinpalvelu ma-pe 8-18
Kotilähdet 010 802 802
Yritykset 010 802 803
Sähkölukemien
vastaanotto 010 802 804

Vikailmoitukset

Sähkön jakeluhäiriöt 08001 80808
Kaukolämmön jakeluhäiriöt 08001 60602
Ulkovalaistusviat 08001 73173
Helsingin Energian asiakaspalveluun tulevat
puhelut nauhoitetaan.

Puheluhinnat 010-alkuisiin numeroihin:

- kiinteän verkon liittymistä
8,28 c/puhelu + 5,95 c/min
 - matkapuhelinverkon liittymistä
8,28 c/puhelu + 17,04 c/min.
- Hinnat sisältävät alv 23 %.

Maksuttomat sähköiset palvelut
löytyvät Internet-sivuiltamme:
www.helen.fi

Neuvontapalvelut

Energiakeskus 09 617 2726
Kotitalouslaitteiden valinnan ja
käytön opastus sekä kulutus-,
kosteus-, rakenne-, pintalämpötila-,
radon- desibel- ja valaistusvoimakkuus-
mittarin lainaus: energiakeskus@helen.fi
Sähkön käytön ja energian säästön
neuvonta 09 617 4010

Kaukolämpö

Kaukolämpöön liittyminen
09 617 2961
Lämmönkäytön neuvonta
09 617 2969
Laskutus ja kutsukyselyt
09 617 2856

Helen-lehden
osoitteenmuutokset
Asiakaspalvelu 010 802 802
asiakaslehdet@helen.fi

HELEN ALSO IN ENGLISH!

Summary of Helen in English at www.helen.fi

HELSINGIN ENERGIAN JA HELEN SÄHKÖVERKKO OY:N ASIAKASLEHTI

Ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Julkaisija:
Helsingin Energia, (Kampinkuja 2, Helsinki),
00090 HELEN, p. 09 6171, faksi 09 617 2360,
www.helen.fi Päätoimittaja: Seija Uusitalo
Toimitusneuvosto: Mari Eskelinen, Jarmo
Karjalainen, Jouni Lehtinen, Jussi Mikkola,
Marko Riipinen, Eva Spiegel, Seija Uusitalo
Toimitus: Otavamedia Oy, Kynämies
Painopaikka: PunaMusta
Repro: Aste Helsinki Oy ISSN1455-9528
Kannen kuva: Anna Niskanen

Uudistuvaa kaukolämpöä

Tavoitteet rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi kasvavat. Hiilijalanjälkeä seuraavat tavallisten kuluttajien lisäksi kiinteistöjen omistajat. Yhteinen tavoitteemme on päästöjen vähentäminen ja ilmastomuutoksen hillitseminen.

Yhteistuotannolla tuotettu kaukolämpö tarjoaa ekotehokkaan lämmitysratkaisun, joka täyttää myös ympäristösertifikaattien vaatimukset. Ympäristöä ja polttoainetta säästyy, kun samassa prosessissa tuotetaan sähköä ja lämpöä.

Kuluttajien tarpeet ja käyttötottumukset muuttuvat. Rakennuksista tehdään entistä energiatehokkaampia ja lämmityksen tarve muuttuu. Myös kaukolämpö. Kehitämme sitä jatkuvasti ja etsimme uusia ratkaisuja yhä ekologisempaan lämmitykseen.

Helsinki kasvaa uusilla alueilla ja vanhoja kaupunginosia rakennetaan entistä tiiviimmiksi. Olemassa olevaa rakennuskantaa remontoidaan vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Voimme tarjota sopivia ratkaisuja erilaisille alueille ja kiinteistöille.

Sipoon Östersundomiin on luvassa uusia avauksia lämmön pientuotantoon. Alueena Östersundom poikkeaa muusta Helsingistä sijaintinsa ja rakentamistiheydensä vuoksi. Se rakennetaan suhteellisen väljäksi, minkä ansiosta siellä on hyvä mahdollisuus testata uusia energiaratkaisuja, kuten esimerkiksi maalämpöä ja uusiutuvaa aurinkoenergiaa. Toisaalla Jätkäsaareen nousevaan, hiiliniukkaa suunnittelua ja rakentamista toteuttavan korttelin lämmitykseen Helsingin Energia tuo uuden kaukolämpötuotteen, jonka avulla kasvatetaan uusiutuvien ja biopolttoaineiden osuutta energian tuotannossa.

Kaukolämpö nivoutuu luontevasti uusiin, älykkäisiin energijärjestelmiin sekä kehittyvään talotekniikkaan. Energiankulutuksen seurannan avulla voidaan säästää huomattavasti energiaa.

Myös lämmön tuotannossa hyödynnetään uutta teknologiaa. Esimerkiksi lämpökeskuksiin rakennetaan jo nyt valmius biopohjaisen öljyn käyttämiseen, vaikka sitä markkinoilla ei vielä olekaan saatavissa. Tulevaisuuden kehitys huomioidaan jo nyt.

Kaukolämmön avulla säästetään energiaa!

Marko Riipinen
johtaja, HelenLämpö

Mökki talviunille

Suurin osa suomalaisista hyvästelee kesämökkinsä talveksi ja ottaa sen jälleen käyttöön kevään korvalla. Iltojen pimentyessä ja ilmojen viilentyessä mökit valmistellaan talviteloille.

Jaana Kalliokoski Kuvitus Anssi Keränen

Suomessa on noin puoli miljoonaa kesäasuntoa. Näistä suurin osa on talvisin kylmillään. Noin viidesosassa mökeistä on kuitenkin peruslämpö päällä, jolloin siellä piipahdetaan pitkin talvea.

Peruslämpöä ylläpidetään yleensä mökeissä, joiden varustetaso sitä edellyttää; mökissä on vesijohdot, mahdollisesti sisävesi, pyykinpesukone sekä astianpesukone.

Kylmilleen kiitos

Perinteistä suomalaista kesämökkiä, joka on periytynyt isältä pojalle, ei ole rakennettu talvikäytettäväksi. Motivan energiatehokkuuden asiantuntija **Sami Seuna** suosittelee sen jättämistä talveksi kylmilleen.

– Kun mökissä ei ole kunnon lämpöeristystä, ylläpitolämmityksen energiahukka on huikea, mikä tuntuu sekä kukkarossa että energian haaskuuna.

Kevään ja kesän ahkeran mökkeilyn jälkeen mökki siivotaan syksyllä talvikuntoon, jolloin sinne on keväällä mukavampi tulla. Ylimääräiset ruokatarvikkeet kannattaa viedä kotiin tai ainakin siirtää kannellisiin säilytysastioihin jyrksijöiltä ja kosteudelta turvaan. Mahdolliset kaasupullot irrotetaan ja suljetaan, jääkaapin pistoke irrotetaan ja ovi jätetään raolleen, jotta sinne ei muodostu hometta.

Mökille ei kannata jättää mitään arvokasta varkaiden vietäväksi. Televisio ja digiboxi on helppo pakata autoon ja viedä talveksi kotiin. Kylmä ilma ja kosteus saattavat muutenkin vaurioittaa elektronisia laitteita.

Savuhormin pelti on syytä jättää raolleen. Näin ilma kiertää hormissa ja pitää sen kuivana. Saunan padat ja muut vesisäiliöt on tyhjennettävä, jotta ne eivät veden jäätyessä halkea. Myös vesipumput irrotetaan, tyhjennetään huolellisesti ja siirretään varastoon.

Entä jos on vesiputkia?

Mikäli mökillä käydään myös talvisin, ilmalämpöpumppu on Seunan mukaan hyvä vaihtoehto sähkölämmityksen tueksi.

– Ilmalämpöpumppu voidaan myös kaukosäätää lämmittämään esimerkiksi tekstiviestillä, mikäli lämpöpumpussa on etäyhteyshmahdollisuus.

Peruslämmön vaihtoehtona Helsingin Energian energia-asiantuntija **Markku Mannila** mainitsee niin sanotun kuivanapitolämmityksen. Se tarkoittaa, että sisäilman lämpötila pidetään 3–5 celsiusastetta ulkolämpötilaa korkeammalla. Kovilla pakkasilla mökin sisälämpötila voi siis laskea pakkasen puolelle.

Kuivanapitolämmitys vähentää sisäilman suhteellista kosteutta erityisesti syksyisin ja keväisin. Syksy ja kevät ovat lämmittämätömän mökin kriittisintä aikaa homeen kasvulle, talvella pakkasen estää kasvun.

– Kuivanapitolämmitys voidaan toteuttaa esimerkiksi sähköpatterilla, jonka tehoon vaikuttavat mökin koko, lämmöneristys ja tiiviys. Sopiva teho voisi olla esimerkiksi 10 wattia neliömetrille, Markku Mannila opastaa.

Mahdolliset vesiputket ja -kalusteet on tärkeä tyhjentää kokonaan talveksi. Vesiputkiin voidaan asentaa myös sulanapitovastukset estämään putkien jäätyminen pakkasilla. Vastukset on kätevinä laittaa vesiputkien asentamisen yhteydessä, mutta ne on mahdollista asentaa jälkikäteenkin.

Lämmitystä voi myös säätää osassa mökkiä niin, että lämpötila ei laske pakkasen puolelle.

Toinen vaihtoehto on lämmittää jäätymiselle alttiit kohdat paikallisesti pakkasvahdin eli pienen patterin avulla.

– Pakkasvahdin teho on pieni, noin 200–500 wattia, ja se sijoitetaan esimerkiksi vesijohtojen lähelle. Pakkasvahtia voidaan myös käyttää kosteudenpoistajana, jolloin se voidaan sijoittaa esimerkiksi keskelle mökkiä, Seuna kertoo.

Tarkista eristykset

Uudet mökit tai vapaa-ajan asunnot on useimmiten rakennettu ja eristetty talvikäyttöä var-

ten. Niiden varustelu on yleensä nykyaikainen, jolloin ne edellyttävät peruslämpöä ympäri vuoden. Vapaa-ajan asunnoissa yleensä myös vierailaan pitkin talvea.

Yleisesti käytetty ylläpitolämpötila on +8–10 celsiusastetta, joka on nopea nostaa mukavuustasolle oleskelun ajaksi.

Myös vanhempia mökkejä varustellaan ahkerasti, mitä Sami Seuna jo toppuuttelee. Mitä varustellumpi mökki, sitä varmimmin se tarvitsee talvisin peruslämmitystä.

– Kannattaa ensin harkita mökin lisäeristämistä. Myös vanhat eristeet on syytä tarkis-

taa. Esimerkiksi kastuneet purueristeet voivat aiheuttaa ongelmia.

– Hyvä konsti on mitata pintalämpötila eli infrapunamittarilla mökin sisälämpötilaa eri kohdista ja löytää mahdolliset vuotokohdat ja rajut lämpötilapudotukset. Jo hipiällä tuntee vedon kovimmilla pakkasilla. Mittausta helpottaa, mikäli sisälämpötila on mittaushetkellä selvästi korkeampi kuin ulkolämpötila. ■

MITÄ VARUSTELLUMPI
MÖKKI, SITÄ VARMIMMIN
SE TARVITSEE TALVISIN
PERUSLÄMMITYSTÄ.

Lamput esillä Tutki ja vertaile

© SKOY

Kirkkaat 60 watin hehkulamput poistuvat markkinoilta syyskuussa. Mitä tilalle?

Sitä mukaa kun hehkulamput ovat vähitellen poistuneet markkinoilta, tilalle on tullut lukuisia pienloistelamppuja, jotka kuluttavat murto-osan hehkulamppujen energiasta. Kuluttaja voi olla lamppu-ostoksilla hämillään. Wattien sijaan huomio kannattaakin kiinnittää lampun lumen- eli valovirta-arvoon. Se kertoo

lampun säteilemän valon määrän. Jos pienloistelampulle tavoitellaan samaa valovirtaa kuin 60 watin hehkulampussa, sen lumen-arvon pitää olla reilut 700. Lumen-arvo löytyy lampun pakkauksesta.

Tutustu lamppunäyttelyyn

Erilaisiin markkinoilla oleviin pienloiste-, halogeeni- ja led-lamppuihin voi tutustua Energiakeskuksessa. Syyskuussa Energia-keskukseen tulevat uudet lampputelineet,

joissa voi vertailla eri lamppuja, niiden tehoja ja kantoja (E14, E27 ja GU) sekä valovoimakkuuksia. Telineisiin on pyritty saamaan kattava valikoima kodeissa käytettäviä lampputyyppejä.

– Esimerkiksi 60 watin hehkulampun tilalle on nyt tullut vastaava led-lamppu. Sekin on esillä uudessa telineessä, vinkkaa energianeuvoja **Eva Spiegel** Helsingin Energiasta.

www.lamputtieto.fi, www.helen.fi

Kutsu energiainfoon

Tervetuloa kodin energiainfoon, jossa kuulet parhaat vinkit energian järkevään käyttöön sekä kodinkoneiden valintaan.

Samalla pääset tutustumaan Energiakeskuksen kodinkone näyttelyyn ja saat tietoa energiatehokkaiden kodinlaitteiden valinnasta, sijoittamisesta, käytöstä ja hoidosta. Voit myös kysellä asiantuntijoilta sinua askarruttavista energia-asioista.

Tilaisuuksia järjestetään kaksi:

Tiistaina 6.9. klo 13–15
– tietoisikut klo 13.30, 14 ja 14.30

Keskiviikkona 7.9. klo 17–19
– tietoisikut klo 17.30, 18 ja 18.30
(kaikkien tietoisikujen sisältö on sama)

Paikka: Helsingin Energia, Sähkötalo, Energiakeskus
Malmi-inninen 6, 3 krs.

Ilmoittaudu jompaankumpaan tilaisuuteen viimeistään 31.8. mennessä sähköpostitse energiailta@helen.fi tai soittamalla Susanna Partaselle numeroon 09 617 2042.

Uusia kodinkoneoppaita!

Kylmälaitteiden kodinkoneoppaita päivitetään parhaillaan, ja ne ovat valmiit alkusyksystä. Jos olet hankkimassa uutta jääkaappia tai pakastinta, nouda Energiakeskuksesta oma oppaasi. Siihen on lisätty vertailutiedot Suomessa myynnissä olevista malleista; esimerkiksi laitteiden mitat, sähkönkulutukset, varustetaso ja suositushinnat.

Myös astian- ja pyykinpesukoneista, pyykinkuivauslaitteista, liesituulettimista, liesistä, pölynimureista sekä erilaisista pienlaitteista on olemassa omat kodinkoneoppaansa.

Kodinkoneoppaat löydät myös osoitteesta www.helen.fi/energia/kodinkoneoppaat.html

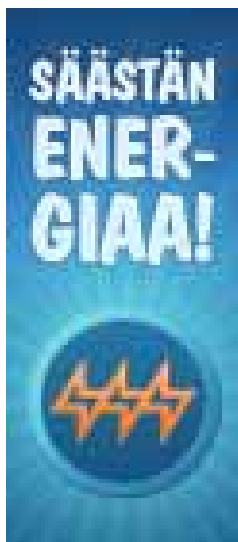
Tiesitkö, että...

...kotien sähkölaitteiden valmiustilat kuluttavat vuoden aikana 250 000 kerrostaloasunnon kuluksen verran sähköä Suomessa! Kytke sähkölaitteiden virta päältä pois, kun et käytä niitä.
Lähde WWF

Helsingin Energia mukana Energiansäästöviikolla

Energiansäästöviikkoa vietetään perinteisesti loka-kuussa viikolla 41. Teemaviikon tarkoituksena on kannustaa järkevään energian käyttöön kotona, koulussa, töissä ja liikenteessä.

Erilaisia tempauksia tarvitaan, jotta opimme ja motivoitumme käyttämään energiaa nykyistä järkevämmiin. Vain siten vähennämme ympäristöön kohdistuvaa kuormitusta ja hillitsemme ilmastonmuutosta positiivisella tavalla. Yksinkertaisimmillaan se merkitsee turhan kulutuksen nipistämistä ja pientä säästöä totutuissa toimintatavoissa niin organisaatioissa kuin kodeissakin. Jokainen yritys, yhteisö ja kuluttaja voi viettää energiansäästöviikkoa omalla tyylillään itselleen ajankohtaisilla teemoilla.

Käy tykkäämässä!

Säästän energiaa -sivun fanit tykkäävät säästää energiaa. Sivulla jaetaan energiansäästövinkkejä ja neuvotaan energiansäästöön liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi sivulle linkitetään ajankohtaisia energiansäästöuutisia.

Haastamme sinut kertomaan omista energiansäästöideoistasi ja kokemuksistasi. Liity joukkoon!

www.facebook.com/saastanenergia

Opastusta

Sähkötalon Energiakeskuksesta (3. kerros) saat maksutonta opastusta ja neuvontaa kodinkone-asioissa.

- Kampinkuja 2
(avoinna ma–pe klo 8.30–16.00)
- puh. 09 617 2726
- energiakeskus@helen.fi
- www.helen.fi
- [www.twitter.com/energianeuvoja](https://twitter.com/energianeuvoja)

Oletko hankkimassa uutta pesukonetta? Mietitkö, paljonko jääkaappisi syö sähköä? Miten kodin lämmityksessä voi säästää? Energiakeskuksen nettisivuilta löydät monenlaista apua sekä neuvoja ja vinkkejä, kun järjestelet kodinkoneasioitasi uuteen uskoon: www.helen.fi.

Kysy Erkiltä

Tällä palstalla vastaamme lukijoiden kysymyksiin, jotka liittyvät kotitalouksien energiankäyttöön.

1. Reumaatikolla ei ole voimia käyttää normaalia keittiön maadoitettua pistorasiaa, koska pistokkeen laittaminen sisään ja ulos vetäminen ei voimien puolesta onnistu. Mitä ehdotat ratkaisuksi?

Suosittelen kytkimellistä merkkivalolla varustettua, maadoitettua jatkojohtoa.

2. Asun yksin 64 neliömetrin kokoisessa kerrostaloasunnossa (ei sauna), joka lämpiää kaukolämmöllä. Sain 126 euron sähköntasauslaskun ja arviolaskut ovat jatkossa sadan euron luokkaa. En ymmärrä mikä asunnossa syö sähköä. Eteisessä, keittiössä ja makuuhuoneessa on energiansäästölamput. Ruokaa laitan harvoin, pesukone ja tiskikone ovat päällä kerran viikossa. Telkkaria katson iltaisin pari tuntia. Tietokone/läppäri on latauksessa läpi vuorokauden, mutta muita viihdelaitteita minulla ei ole. Jääkaappipakastin on noin 10 vuotta vanha. Onko jotain mitä voin huomioida sähkönkulutuksessa?

Kysymyksestä ei ilmene, kuinka monta sähkölaskua vuodessa saat, mutta oletan, että niitä tulee yleisin määrä eli neljä kappaletta. Tasaustalokun ja arviolaskun pieni ero kertoo, ettei vanha ennuste ollut kovin alakanttiin. Tulevien arviolaskujen suuruudesta päätellen arvioisin sähkönkulutuksesi olevan noin 2 500 kWh vuodessa. Ilmoittamallasi laitekannalla kulutuksesi tuntuu korkeahkolta. Et maininnut talon rakennusvuotta. Mitä uudempi talo, sen todennäköisemmin asunnon märkätilassa on lattialämmitys ja mahdollisesti myös asuntokohtainen ilmastointi. Kulutuksestasi kannattaa keskustella sähköyhtiösi energianeuvonnan kanssa.

3. Kuinka paljon kuluttaa ja maksaa auton lämmittäminen lohkolämmittimellä esimerkiksi tunnin aikana? Autossa on myös sisätilan lämmitin.

Auton lohkolämmittimen teho on yleisimmin 600 W. Kun se on päällä tunnin, energiaa kuluu 0,6 kWh. Moottorin lämmittäminen tunnin ajan maksaa 7,2 senttiä, kun sähkön hinta on 12 c/kWh.

Sisätilan lämmittimiä on monen tehoisia, 500–1500 W, joten tunnin lämmitys maksaa 6–18 senttiä. Lämmitinten vuosikäyttö on keskimäärin 300 tuntia, joten vuosikustannukset yhteiskäytölle ovat noin 40–75 €.

Lähetä mieltäsi askarruttava kysymys osoitteeseen: energiakeskus@helen.fi. Voit myös lähettää kysymyksesi Helsingin Energian verkkosivujen kautta osoitteesta www.helen.fi.

22 vinkki kohti uutta

Uusi lä kotia

Uuteen kotiin muuttaminen on odotettu ja iloinen tapahtuma mutta toisaalta yksi elämän stressaavimpia asioita. Hyvä suunnittelu ja aikainen aloitus auttavat kummasti. Helen poimi parhaat muuttovinkit, jotta muutto sujuisi vaivattomammin.

Susanna Haanpää

Kuvat Anna Niskanen, Muuttopalvelu Niemi ja iStockPhoto

Lajittele, myy ja lahjoita

1 Suunnitteluun ja ylimääräisten tavaroiden perkaamiseen kannattaa ryhtyä heti, kun muuttoaiheet ovat tiedossa. Ylimääräisestä tavarasta pääset eroon, kunhan ensin **lajittelet tavarat** ja laitat turhat kiertoon. Mikään ei ole yhtä turhauttavaa kuin raahata tarpeettomiksi käyneitä leluja, vaatteita, astioita ja keittiökoneita uuteen kotiin, jossa ne päätyvät vain varastojen ja komeroitten tukkeeksi.

2 Suuntaa **kirpputorille** tai järjestä oma **pihakirppis**. Kutsu sukulaiset ja ystävät paikalle: ylimääräisiksi ja turhiksi jääneet tavarat vaihtavat omistajaa pikkurahalla. Samalla muuttokuorma pienenee mukavasti. Kun pihakirppiskyltin asettelee näkyvälle paikalle, ohikulkijakin piipahtavat mielellään tutki-
maan aarteita.

Ilmajakelulehtiin voi laittaa maksuttoman ilmoituksen tai kirppiksestä voi tehdä oman mainoksensa esimerkiksi lähikaupan ilmoitustaululle.

3 Pakkaa myyjäisistä yli jääneet tavarat ja toimita ne eteenpäin **hyväntekeväisyyteen**. Puhtaita ja ehjiä vaatteita ja kodintekstiilejä voit viedä esimerkiksi lähetystoreille, Pelastusarmeijalle tai toimittaa niitä vaikka Karjala-keräyksiin. Kierrätyskeskus ottaa pääkaupunkiseudulla vastaan ja käy kotoa hakemassa maksutta ehjät ja puhtaat huonekalut sekä kaikenkuntoiset uudehkot kodinkoneet sekä tietokoneet.

4 Vie **ongelmajätteet**, kuten vanhat paristot, omille hävityspaikoilleen. Pistä omaan pussiinsa vanhat lääkkeet ja kanna ne apteekkiin hävitettäväksi asianmukaisesti. ▶

Koti pakettiin

- 5** Mieti, miten aiot järjestää varsinaisen muuton: huolehditko urakasta omalla **talkooporukalla** vai turvaudutko **ammattilaisten** apuun? Jälkimmäisesäkin on monia vaihtoehtoja pelkän auton ja kuskin palkkaamisesta täyden palvelun muuttoon, jossa tavarat pakataan vanhassa kodissa ja puretaan paikoilleen asukkaan toivomusten mukaisesti uudessa asunnossa.
- 6** Kun saat avaimet uuteen kotiin, ota **rätti käteen** ja pyyhi ainakin hyllyt kaapeista ja komeroista. Kun tavaraa aletaan kantaa sisään, pääset tyhjentämään laatikoita oikeille paikoilleen saman tien.
- 7** Suojaa **kulkuväylät** molemmissa kohteissa esimerkiksi ohuella aaltopahvilla tai vanhoilla räsymatoilla, jotteivät kenkien mukana tulevat hiekanmurut naarmuta lattiaa tai sotke paikkoja ylen määrin.
- 8** Pakkaa muutama **perustyökalu** niin, että ne ovat helposti saatavilla heti uudessa kohteessa. Ainakin ruuvi-meisseli ja kuusiokoloavain ovat tarpeen.
- 9** Kaapit, laatikostot ja hyllyköt on huomattavasti helpompi siirtää, jos niiden sisältö **tyhjennetään**. Laatikot sekä ovet kannattaa **teipata** kiinni, jotteivät ne aukea siirtäessä ja kolhiinnu. Teipit on hyvä poistaa mahdollisimman pian uudessa kodissa, jotteivät ne jätä jälkiä huonekaluihin.
- 10** Tukeviin **muovisiin muuttolaatikoihin** pakataan ainakin kaikki särkyvä ja painava, kuten astiat, koriste-esineet ja kirjat. Hyvänä nyrkkisääntönä voi pitää yhtä laatikkoa jokaiselle neliömetrille, mutta lukumäärä perustuu asunnon irtaimen määrään.
- 11** Kääräise särkyvät esineet **suojapaperiin** ennen laatikkoon pakkaamista. Jos se on sanomalehtä, kannattaa astia-kuorma purkaa nopeasti perille päästyä, jottei astioihin jäisi paperimustetta. Saatat haluta ainakin huuhtaista ja kuivata astiat ennen kaappiin laittamista.
- 12** Älä pakkaa laatikoita liian täyteen, jotta saat pinottua ne päällekkäin ja liikuteltua **nokkakärjellä** muuttoautoon ja sieltä pois.
- 13** Sujauta tyynyt, peitot ja pyyhkeet **jätesäkkeihin**, joita voi nostella muuttokuorman päällimmäisiksi. Henkareissa roikkuvat vaatteet voi suojata jätesäkillä, josta syntyy pukupussi: henkarin koukuosa työnnetään jätesäkin umpinaisen päädyn läpi.
- 14** Vaatteita varten voit myös vuokrata **henkarivaatelaatikoita**.
- 15** Pakkaa kevyet tavarat, kuten lasten lelut, **pahvilaatikoihin**. Parasta on, jos laatikot ovat mahdollisimman tukevia ja suunnilleen samankokoisia, jotta niitä on kätevää pinota päällekkäin.
- 16** Suojaa pöydät, sohvat ja nojatuolit pakkausmuovilla tai taipuisalla aaltopahvilla, jotteivät ne sotkeudu tai saa kolhuja kuljetuksen aikana.
- 17** Merkitse, mitä kukin laatikko ja jätesäkki sisältää sekä mihin se kuuluu. Näin muuttoporukka osaa kuljettaa tavarat uudessa kodissa suoraan oikeisiin huoneisiin.

HYVÄ LÄHTÖKOHTA ON VARATA JOKAISELLE NELIÖMETRILLE YKSI MUUTTOLAATIKKO.

Uutta kohti

18 Puhdista lähtiessäsi jääkaappi ja sulata pakastin, ja kytke ne **pois päältä**. Etteivät kaapit alkaisi haista ikävästi, jätä niiden ovet raolleen.

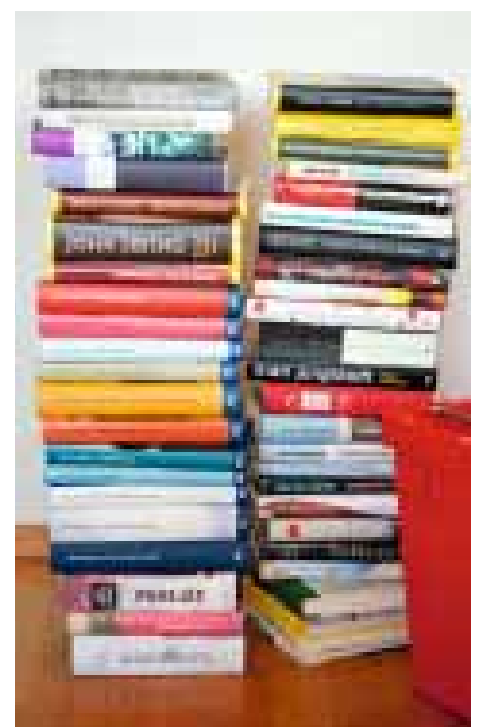
19 Suojaa viherkasvit, jotteivät niiden lehdet ja kukat vaurioidu muutossa. Pakkasilla kasvit on syytä kääriä paksuun sanomalehteen paleltumista vastaan. Siirrä silloinkin kukat nopeasti sisältä autoon ja vie ne ensimmäisenä uuteen kotiin.

20 Varaa talkooporukalle työhanskoja, juotavaa ja purtavaa. Näppärintä on pitää pieni lounastauko ja tarjota uunissa itsekseen hautuva pata-tai vuokaruoka vaikka kertakäyttö-astioista, jottei kesken muuttorupeaman tarvitse ryhtyä tiskaamaan.

21 Ilmoita muutosta sekä vanhoille että uusille **naapureillesi**. Tavaroiden siirtäminen aiheuttaa jonkin verran ääntä rappukäytävissä ja porukaksi joutuu pitämään varattuna hissejä sekä pysäköintipaikkoja.

22 Jos muuttoautoksi soveltuvaa **paketti-autoa** ei löydy tuttavapiiristä, vuokraa sellainen autovuokraamosta, netistä ja muuttofirmasta. Muuttoa nopeuttaa parhaiten sellainen, jossa on hydraulinen takaluukku. Se laskeutuu aivan maan tasalle ja siitä laatikkopinot on helppo siirtää nokkakärryllä.

Yhteen muuttolaatikkoon mahtuu noin yksi hyllymetri kirjoja.

Ammattiauttajat

Muuttofirmoilla kiireisiä aikoja ovat viikonloput ja kuun vaihteet, joten ammattiapua kaipaavan kannattaa varata maksulliset apujoukot ajoissa. Myös vanha sähkösopimus on syytä irtisanoa ja solmia uusi.

Monet yritykset tekevät ilmaisen arviointikäynnin, jossa kartoitetaan muutettavan asunnon koko ja tavarapaljous. Tämän jälkeen arvioidaan erilaisten tarvikkeiden ja muuttomiesten määrää.

– Tarjous kannattaa tilata kuukautta ennen muuttoa ja ilmoittaa alustava muuttopäivä, suosittelee avainasiakaspäällikkö **Petteri Nysten Niemi** *Palvelut Oy*:stä.

Nysten laskee, että noin 100 neliömetrin asunnon pakkaamiseen, muuttoon ja tavaroiden paikoilleen laittamiseen kuluu ammattilaisilta yhdestä kolmeen päivää sen mukaan, miten asiakas haluaa muuton tehdä.

– Asiakas voi olla mukana katsomassa, kun tavarat pakataan. Nopeissa ja isoissa muutoissa yleensä otetaan mukaan iso ryhmä, jossa osa miehistä pakkaa vanhassa kodissa, osa siirtää ja osa purkaa kuorman uudessa asunnossa.

Ammattilaisten tekemän muuton hinta määräytyy tehtyjen työtuntien mukaan. Niiden määrä taas perustuu tavaramäärään ja siihen, millaisesta kohteesta ja millaiseen kohteeseen muutetaan. Esimerkiksi hissittömän kerrostalon ylimmästä kerroksesta tava-

roiden siirtämiseen kuluu enemmän työaikaa, samoin jos muuttoauto pitää pysäköidä etäälle tai jos asunnossa on runsaasti painavia sekä tilaa vieviä esineitä, ja jos kirjoja tai astioita on erityisen runsaasti.

– Koska muuttujia on niin paljon, tunti-hinta ja kokonaiskustannukset määritellään tapausittain, Nysten toteaa.

Laatikkoleikkiin

Joskus asunnonvaihtaja haluaa vuokrata pelkät laatikot, joista maksetaan päivavuokraa. Silloin tarvitaan auto, johon laatikot on kätevä pakata.

– Autoja on erikokoisia. Yleisimmin tarjoamme muuttokeikoille kuorma-autoa, jossa lastitilaa on 40–50 kuutiometriä. Sellaista on helppo käyttää ja nopea lastata, Nysten muistuttaa.

Muuttolaatikoita kannattaa mieluummin varata hiukan enemmän kuin liian vähän. Aivan ääriään myöten pakattuina niitä ei saa pinottua tukevasti ja turvallisesti, ja tavaroita voi mennä rikki. Laatikon yläreunaan pitäisi jäädä kolme neljä senttimetriä tyhjää, jotta haaveilta vältytään.

Muuttoyrityksiltä saa muitakin pakkaamiseen soveltuvia laatikoita, kuten henkärivaatelaatikoita, joihin vaatteet saa suoraan rekiltä, eikä niitä tarvitse silittää uuteen kotiin saavuttuaan.

Pakkaamiseen varattavaan aikaan vaikuttaa huoneiston koko ja tavarantoiminta.

– Jos pakkaa itse, suosittelun varaamaan urakkaan vanhassa kodissa viikon ja toisen viikon purkamiseen uudessa kodissa, Nysten opastaa.

Muista nämäkin!

- Jos asut vuokralla, tarkista vuokrasopimuksesta irtisanomisaika ja tee ilmoitus muutosta vuokranantajallesi sen mukaisesti. Usein irtisanomisaika on kuukauden mittainen.
- Huolehdi sekä vanhan että uuden kodin avaimista! Luovuta kaikki vanhan kotisi avaimet – myös naapureille annetut vara-avaimet – seuraavalle asukkaalle.
- Tee muuttoilmoitus sekä Postiin että Väestörekisterikeskukseen viimeistään viikon kuluttua muuttopäivästä: www.muuttoilmoitus.fi. Tieto välittyy viranomaisille, seurakunnille, Kelaan ja verohallintoon.
- Tee osoitteenmuutos sekä vanhan että uuden taloyhtiön huolto-yhtiöön, lehtien tilauspalveluihin, pankkiin, puhelinyhtiöön, työnantajalle ja kirjastoon. Lähetä ystäville, sukulaisille ja muille tutuille osoitteenmuutoskortti, jotta esimerkiksi joulukortit ja muut muistamiset saapuvat oikeaan osoitteeseen.
- Huolehdi kotivakuutuksen siirtämisestä ajoissa ja päivitä vakuutusturvasi oikeanlaiseksi uuteen kotiisi. Tarkista vakuutusehdoista, kuuluuko myös muutto vakuutuksen piiriin.
- Siirrä internetliittymä ja tv-luopmaksu oikeaan osoitteeseen ajoissa.

SUOMALAISET VAIHTAVAT KOTIA AHKERASTI. PELKÄSTÄÄN HELSINGIN RAJOJEN SISÄPUOLELLA TEHTIIN VIIME VUONNA YLI 85 500 MUUTTOA.

Lähde: Tilastokeskus, Väestönmuutokset alueittain 1987–2010.

Virtaa kotiin

Sähkösovimus uuteen asuntoon kannattaa tehdä riittävän ajoissa, mielellään kaksi viikkoa ennen muuttoa. Samalla on hyvä irtisanoa sopimus vanhasta asunnosta.

Nykyään sähköjen kytkeminen onnistuu automaattisesti asunnoissa, joissa on etäluettava sähkömittari. Mikäli uuteen asuntoon ei tehdä sähkösopimusta ennen muuttoa, uudessa asunnossa ei välttämättä ole sähköjä kytkettynä.

– Nyt etäluettavia mittareita on lähes 150 000 kohteessa Helsingin alueella, ja ensi vuoden lopussa mittarit on vaihdettu kaikkiin 350 000 kohteeseen, kertoo yksikön päällikkö **Jouni Lehtinen** Helen Sähköverkosta.

– Sähköt voi muuttaessa ottaa myös mukaan, vaikka vaihtaisi kotipaikkaa Helsingistä muualle, muistuttaa asiakkuuspäällikkö **Mari Eskelinen** Helsingin Energiasta.

Uudessa asunnossa sähkön kulutusta kannattaa seurata. Joskus isompaan asuntoon

muuttamisen jälkeen sähkölasku voi ihmeyttää, ja usein syynä on esimerkiksi asunton wc- ja kylpyhuonetilojen lattialämmitys.

– Asukas saattaa unohtaa kylpyhuoneen oven auki, jolloin lämpöä menee hukkaan. Siinä ikään kuin lämmitetään asuntoa wc:n lattialämmityksellä, mikä näkyy myös sähkölaskussa. Sama pätee, jos lattialämmitys on liian lämpimällä, Eskelinen huomauttaa.

Sähkön kulutustietoja pystyy seuraamaan jopa tuntitasolla eriteltynä Sävel Plus -raportointipalvelusta, jos kohteeseen on asennettu etäluettava mittari.

Lisätietoa etäluennan etenemisestä Helsingissä ja raportointipalvelusta saa internet-sivuilta osoitteesta www.helen.fi. ■

Lähteet: www.martat.fi,
www.kierratyskeskus.fi,
www.vaestorekisterikeskus.fi,
www.tilastokeskus.fi

Yksilöllisesti yhteisössä

Helsingin Jätkäsaaren on nousemassa yhteisöllinen kerrostalo. Siellä yhdistyvät oman kodin yksityisyys ja asuminen ystävien ympäröimänä.

Paula Ristimäki Kuva Anna Niskanen

Kun **Kaisa Nirkkonen** pari vuotta sitten kertoi tuttavilleen, että hän on varannut itselleen asunnon Helsingin keskustaan rakennettavasta talosta, kysymyksiä alkoi sadella.

- Kuinka ison asunnon?
- En tiedä.
- Milloin se valmistuu?
- En tiedä.
- Mitä se maksaa?
- En tiedä.

Ei ihme, että tuttavat arvelivat fiksun ekonominaisen seonneen päästään. Kulmat kohosivat lisää, kun Nirkkonen kertoi muuttavansa taloon, jonka ideana on yhteisöasuminen – ja olevansa itse mukana myös yhtenä rakennuttajista.

Kummastelu muuttui pian ihailuksi. Kerrostalohanke vaatii järjestelmällistä työtä, suunnittelua ja sinnikkyyttä. Siihen ei lähdetä kevein perustein

– Hankkeen suuntaviivat olivat selvillä jo alussa, mutta asukkaiden toiveiden ja rakentamisen realiteettien yhteensovittaminen on ollut melkoista palapeliä. Sitä pelatessa on tietämys kasvanut valtavasti. Ja ilman asukkaiden keskinäistä luottamusta koko hanke ei olisi edennyt lainkaan.

Yhteisöllisyys

Nirkkosella ja muilla Jätkäsaaren talon rakennuttajilla on yhteinen unelma: asua hyvien julkisten liikenneyhteyksien äärellä keskellä kaupunkia, yhtaikaa sekä rauhassa omassa kodissaan että ystävien ympäröimänä. Tämä toteutuu vuonna 2013, kun talo valmistuu.

Rakentamisen periaatteina ovat yhteisöllisyys, ekologisuus ja esteettömyys. Yhteisiä tiloja rakennetaan tuplasti sen verran kuin kerrostaloihin yleensä.

– Kattoterassi ja sauna, pesula, juhlasali ja suurtalouskeittiö astioineen asukkaiden yhteisiä tai kunkin omia tilaisuuksia varten, yhteinen olohuone, jossa voi katsella leffoja ja säilyttää kirjoja ja lehtiä sekä työtila, jossa voi rassaila vaikka polkupyöriä, Nirkkonen listaa.

Tämän lisäksi kullakin on käytössään normaali huoneisto keittiöineen ja pesutiloineen.

– On kiva tietää, että oven takaa löytyy mukavia ihmisiä ja oleskelutilaa, jos kaipaa seuraa. Olemme muun muassa suunnitelleet yhteisiä aterioita arkipäiville. Kun itse tekee yhden keittiövuoron silloin tällöin, voi useimpina päivinä kävellä valmiiseen päivällispöytään, Nirkkonen selittää.

Millaisia ihmisiä uudenaiseen talohankkeeseen on sitoutunut mukaan?

– Perheitä, joissa on pieniä lapsia, yksinasuvia aikuisia, omakotitaloista kaupungin palveluiden pariin palaavia iäkkäämpiä ihmisiä – kaikenlaisia.

Joukko on löytänyt toisensa helsinkiläisen Koti kaupungissa – Hem i stan -yhdistyksen kautta. Yhdistyksen tavoite on edistää kaupunkimaista kerrostaloasumista sosiaalisena ja ekologisena elämäntapana.

Ekologisuus

Vaikka ensimmäinen lapionisku Jätkäsaaren hiekkaan iskeään vasta tänä syksynä, talo on vienyt runsaasti mukana-olevien aikaa. Yhteisö toimii itse rakennuttajana, ja rakentaminen rahoitetaan osin yhtiölainalla, osin osakkaiden omalla rahoituksella.

– Valmiita toimintamalleja tällaista projektia varten ei ole. Helsingin kaupunki on suhtautunut myönteisesti, ja sieltä seurataan pilottityötä mielenkiinnolla.

Yhteisö on palkannut projektijohtajan vetämään rakennushanketta, ja luonnollisesti talon suunnittelija on ammattilainen. Asukaskokous kokoontuu kerran kuussa, johtoryhmä ja monet muut työryhmät sitäkin useammin. Asunto-osakeyhtiö perustetaan lähiaikoina.

Ekologisuus on kaikkien taloon muuttavien yhteinen toive, jota pyritään noudattamaan kaikessa rakentamisessa.

– Matalaenergiatalossa hyödynnetään lämmön talteenottoa. Se lämpiää kaukolämmöllä, mutta myös maalämmön, tuulivoiman ja yhteiselle kattoterassille asennettavien aurinkokerääjien käyttöä suunnitellaan.

Nirkkonen muistuttaa, että asuminen kerrostalossa keskellä taajamaa on ekologinen tapa asua.

– Raitiovaunulinja tulee lähes oven viereen ja Ruoholahden metroasema on kivenheiton päässä.

Esteettömyys

Kaikki tilat rakennetaan esteettömiksi. WC:t ovat tilavia, ovet leveitä ja hissi vie joka tasanteelle. Asunnot sopivat myös pyörätuolilla liikkujille, ja esteettömyydestä iloitsevat myös vaunuja työntelevät lapsiperheet.

– Hyvin suunniteltu talo ja tuttu yhteisö helpottavat monen arjen sujumista. Jos vaikka kuume kaataa petiin, voi naapuria pyytää käväisemään kaupassa ja ulkoiluttamaan koiran, Nirkkonen pohtii.

Uusi talo on saanut nimekseen Malta, sillä se sijaitsee Välimerenkadulla, korttelinsa yksittäisenä asuintalona, ”saarena”. Toinenkin merkitys nimellä on: Malta vielä hetki ennen kuin muutat sisään!

– Mutta maltettava on, ja tyydyttävä yhteisiin kokoon-tumisiin ja juhliin, joita olemme jo järjestäneet tulevan kotitalon tontilla, Nirkkonen nauraa. ■

Näille Jätkäsaaren
kulmille nousee vuonna
2013 uudenlainen
yhteisöllinen kerrostalo,
jonka yksi rakennutta-
jista Kaisa Nirkkonen on.

Helsingin taivaalla

Lämmin kesäilta Helsingin
yllä. Tuulen viemänä
saamme ihailla, kuinka
kaupunki elää ja hengittää.

Teija Laakso
Kuvat Väinö Teittinen

Kiipeämme kuumailmapallon
kyytiin Roihuvuoren viereiseltä
pellolta. Matkamme Helsingin
ylle voi alkaa.

Ensin on haisteltu tuulen
suuntia ja haettu lähtöpaikkaa. Helsingin
sijainti meren äärellä tarkoittaa sitä, että mat-
kasuunnasta on pakko olla tarkka, ettemme
päädy pallon kanssa merelle.

Matkaseuralaisemme bongaavat heti olen-
naiset asiat:

– Ei pyöri tuo Latokartanon koulun tuu-
limylly, mikäs sillä?, kysyy Helsingin Ener-
gian viestintäjohtaja **Jarmo Karjalainen** kol-

legaltaan **Martti Hyvöselä**, joka vastaa konsernin ympäristöasioista.

Tuuli on sen verran puuskittaista, että Helsingin Energian Latokartanon koululle lahjoittama pienoistuulimylly ei saa tuulta siipensä alle.

Pallon ohjaaja **Tuomas Holm** kertoo, että yksi Helsingin seesteisimpiä paikkoja on Ullanlinna – siihen ei merituuli osu, ja siksi siitä on hyvä lähteä pallon kanssa liikkeelle. Tämä hymyilyttää Hyvöstä ja Karjalaista.

– Jaa, Ympäristökeskus haluaisi pystyttää sen edustalle Harakan saarelle 25 metriä korkean tuulimyllyn. Onkohan tuo otettu suunnitelmassa huomioon?

Viikistä löytyy asennetta

Alkumatkasta pääsemme ihailemaan Viikin ekokylää ja sen aurinkokennotaloa. Talon parvekkeisiin kiinnitetyt aurinkokennot tuottavat sähköä jopa noin kolme kertaa enemmän kuin kiinteistö omaan käyttöönsä tarvitsee.

– Vuonna 2000 rakennettaessa nuo maksoivat saman verran kuin marmoriset parvekkeiteet, mutta eihän marmoristakaan laskettaisi kustannuksia enää jälkikäteen, Martti Hyvönen kuvaa.

Trendi on näkyvissä esimerkiksi Italiassa, jossa sähkön uusiutuotantoa ollaan integroimassa rakenteisiin. Siten myös uusioenergiasta koituvat kustannukset tulevat investointikustannuksiin, ei käyttökustannuksiin.

– Saksassa 17 prosenttia energiantuotannosta on uusiutuvista energialähteistä, ja ne tulevat 600 000 erillisestä yksiköstä, Hyvönen kertoo.

Viikin aurinkokennotalojen lisäksi myös Gardenian kasvihuone saa tarvitsemansa kasveluveden lämmön oman katon aurinkopaneeleista.

– Viikkiläisillä on asenne kohdallaan, Hyvönen kehuu. Hän muistuttaa kuitenkin, että aurinkolämpöä on mielekkäämpää käyttää haja-asutusalueilla. Tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä aurinkolämpö ei yksin riitä talvella rakennusten lämmittämiseen, ja silloin tarvitaan joka tapauksessa jokin toinen lämmitysratkaisu.

Katson maalaismaisemaa

Helsinki on edelleenkin melkoinen maalaispitäjä. Se näkyy allamme idyllisessä maalaismaisemassa. Viikin pelloilla majailevat lehmät heiluttavat laiskasti häntäänsä, kun liitelemme pallon kyydissä ohi.

Taustalla näkyy Helsingin kaunis kaupunkisilhuetti, harvat Merihaan tornitalot sekä Suvilahden entinen voimalaitos, joka toimii nykyään kulttuurikeskuksena.

Näkymä ei ollut näin vehreä 102 vuotta sitten, kun kaupungissa poltettiin rutkasti hiiltä sähkön tuottamiseksi. Hiilipölystä päärettiinkin päästä eroon, ja syrjäiseen Suvilahden perustettiin ensimmäinen ▶

keskitetty voimalaitos. Samalla Helsingin Energia sai alkunsa.

Ylitämme toisen historiallisen paikan, Vanhankaupunginlahden. Sen koskesta Helsingin Energian Ympäristöpennissäkö pyörittää osan energiastaan. Hyvönen kertoo ylpeänä, kuinka paikalla sijaitseva Voimala-museo onnistuttiin äskettäin pelastamaan vapaaehtoisista koostuvan Voimalamuseon Ystävät -facebook-ryhmän avulla.

Yhteistä ja lainattua

Kello lyö jo iltakymmentä, mutta alkuke-sän illassa riittää valoa. Hyvönen kertoo, että sijaintimme on ihan-teellinen aurinkosähköpa-neelien käyttöön – myös kevättalvella.

– Päivämme ovat pit-kiä, ja kun aurinko pais-taa keskipäivälläkin aina vähän viistosta, paneeleja ei tarvitse erikseen kallis-taa. Siten ne ovat lähes yhtä tuottoisia kuin aurin-koisessa Milanossa.

Pallomme lipuu idyl-lisen puu-Käpylän ylitse.

En malta olla miettimättä, että isot aurin-kosähköpaneelit kyllä muuttaisivat kylän ilmettä.

– Kehitysajatuksena on, että paneelit eivät olisi erillisiä härveleitä, vaan ne saisi integroi-tua rakenteisiin, kuten seinäelementteihin. Kiinalaiset ovat kuulemma jo suunnittele-massa tapetin tavoin toimivia aurinkokalvoja. Suuressa mittakaavassa auringonvaloa heijas-tamalla voidaan saada höyryvoimalaitoksen

vesi kiehumään, ja tuottaa energiaa näin välil-lisesti, Helenin miehet innostuvat.

Uusiutuvassa energiantuotannossa ei voi puhua vain tuotannosta, pitää puhua myös kulutuksesta. Tuulen ja aurinkovoiman tuo-tannon ja kulutuksen pitää olla tasapainossa tai tuotettu sähkö pitää saada markkinoille muuten ongelmaksi tulee energian varastointi.

Avuksi voivat tulla älykkäät sähköverkot, niin sanotut smart gridit, jotka voisivat tar-vittaessa ”lainata” sähköä muiden tarpeisiin. Sähköä voitaisiin lainata esimerkiksi parkissa seisovista sähköautoista ja palauttaa se sovit-tuun aikaan.

Vaikuttaja maan alla

Nuoret vilkuttelevat meille Herttoniemen kallioilta.

Helsingin Energian kättenjälki on hyvin pii-lossen. Sähkön ja lämmön verkostot ovat maan alla, samoin kaukojäähdytys-keskukset. Työtä tehdään tunneleissa, putkistoissa ja maanalaississa tiloissa, joita ei ilmasta käsin näy.

Verrattuna muuhun Suomeen ja maail-maan Helsingissä ei maan päällä näy juuri sähkötolppia eikä -johtoja. Jarmo Karjalainen kertoo, että jo yli 90 prosenttia Helsingin säh-köjohdoista on maan alla.

Sähköjohtojen maahan kaivaminen 70 sentin syvyyteen on noin viisi kertaa perinteistä tapaa kalliimpaa ja huomattavasti hitaam-paa johtuen kalliosta maaperästämme. Toi-saalta sen avulla sähköntuotannon häiriöt

saadaan minimiinsä. Pääkaupunkiseudulla ei käytännössä kärsitä viikkojen sähkökatkoista, kun esimerkiksi puut eivät kaadu sähköjoh-tojen päälle.

Matalaenergiaa jo 1920-luvulta

Lennämme Haagan yli. Töölö jää meistä vasemmalle.

– Töölössä talot on rakennettu umpikort-teleina, niissä on paksut tiilivuoraukset eivätkä ikkunatkaan ole isoja. Siellä on rakennettu matalaenergiataloja jo 1920-luvulta.

Töölön talot on myös liitetty kaukoläm-pöön, jota Hyvönen pitää erinomaisena, eko-logisena ja taloudellisenä ratkaisuna.

– Olemme saaneet nauttia kaukoläm-möstä jo vuodesta 1953 asti, joten meillä on mielikuva siitä vanhana juttuna. Hyvin toi-miva kaukolämpöjärjestelmämme on varsi-nainen ekoteko: 93 prosenttia Helsingin läm-möntuotannosta hoituu sillä. Se kehittyy koko ajan, samoilla prosesseilla tehdään fiksumpaa ja tehokkaampaa. Esimerkiksi energia, joka menisi muualla hukkaan, otetaan kaukoläm-pöjärjestelmässä jatkokäyttöön.

Kaikkialle kaukolämpö ei kuitenkaan ole ainoa ja paras ratkaisu.

– Haja-asutusalueille ja uusille pienta-loalueille voidaan miettiä fiksua erillisrat-kaisuja: aurinkosähköä, maalämpöä ja läm-pöpumppuja tai vaikka pellettilämmitystä, kunhan suodattamista huolehditaan.

Mitä vähemmän, sen parempi

Suuntaamme kohti Kauniaisia. Talot kasvavat keskivertoa suuremmiksi ja näyttävämmiksi.

Näemme ensimmäiset ulkouima-altaat, joihin ei Suomessa usein törmää.

Helsinki on sitoutunut EU:n tavoitteen-seen nostaa uusiutuvien energiamuotojen osuus 20 prosenttiin energiantuotannosta, ja samalla parantamaan energiatehokkuutta 20 prosentilla.

Jos tähän yhtälöön liitettäisiin vielä ener-giankulutuksen lisääminen, yhtälö muuttuisi yhä vaikeammaksi.

– Helsingin Energia on ottanut mis-iokseen energiankulutuksen vähentämisen. Näitä säästöistä kertyviä ”negawatteja” kut-sutaan neljänneksi energianlähteeksi, Hyvö-nen kertoo.

Energiansäästö on hänen mukaansa suh-teellisen simppele asia.

– Energia on sähköä, lämpöä ja jääh-dytystä. Kolmasosa käyttämästämme ener-giasta menee lämpimän veden lämmittämi-seen, toinen tuuletukseen ja lämmitykseen. Energiankulutus on paljolti kiinni muka-vuustasosta. Meillä on kotitalouksissa ja kaupakeskuksissa liian lämmintä. Yhden asteen sisälämmön mataltaminen ei vaikut-taisi arkeemme mitenkään, mutta pienentäisi sähkönkulutusta 5 prosenttia.

HELSINKI EI
OLLUT NÄIN
VEHREÄ 102
VUOTTA
SITTEN.

Etelä-Haaga näyttää vihreän puolensa ilmasta käsin.

Lento lähenee loppuaan ja kohta laskeudutaan Espoon Ikean viereen.

Martti Hyvönen on intohimoinen ympäristön puolestapuhuja myös vapaa-ajallaan.

Näkymätöntä työtä

Jatkamme matkaamme kohti Pohjois-Espoota. On aika laskeutua. Miltä lennolla näytti?

– Ihmiset olivat tyytyväisenä puistoissa ja parvekkeilla lämpimässä illassa. Näyttivät tarvitsevan Helsingin Energiaa suihkussa käyntiin ja teen keittämiseen. Talvella he tarvitsevat meitä enemmänkin: he saavat lämmön ja valon laajoista verkoista, Hyvönen kiteyttää.

Kun energia on näkymätöntä, sitä on vaikea kommunikoida ja sen käytöstä valistaa. Taide ja epäsuorat viestit voivatkin Hyvösen mukaan olla vaikuttava keino arjen toimien muuttamisessa energian järkevään käytön ja säästön suuntaan.

Nykyään nähdään, että kulttuuri muodostaa neljännen pilarin kestävä kehityksen kolmen peruspilarin: talouden, ympäristön ja sosiaalisen vastuun rinnalle. Näin on myös Helsingin Energia strategiassa. Miksi?

– Kaupungin omistamalle energiayhtiölle on toiminnan hyväksyttävyyden kannalta hyvin tärkeää, miltä kaupunki näyttää ja miten sen väki jaksaa. Asioita pyritään saamaan eteenpäin keskustellen. Se on paitsi toiminnan pitkäjänteisen jatkumisen, myös menestymisen perusta, Hyvönen korostaa matkan päätteeksi. ■

Lahdenväylällä ei riittänyt menijöitä enää iltakymmeneltä.

Katso kuumailmapallolennon reitti ja lisää kuvia osoitteesta www.helen.fi/palvelut/helen.html

© SkylineFoto

Uusia energiaratkaisuja Östersundomiin

Helsingin Energia kokeilee Helsingin Östersundomiin syntyvällä asuinalueella uusia energiaratkaisuja, kuten aurinkolämmön tuotantoa, biopolttoaineiden käyttöä, maalämpöä ja lämmön varastointia. Lisäksi alueelle tuodaan nykyinen kaukolämpöverkko energiatehokkaana kevytkaukolämpönä.

– Östersundom on ihanteellinen alue energiaratkaisujen suunnitteluun. Kaavoitus, energian tuotanto ja jakelu sekä rakentaminen voidaan alusta lähtien miettiä yhtenä kokonaisuutena, tiivistää johtaja **Marko Riipinen** Helsingin Energiasta.

Helsingin Energian tavoitteena on, että alueen rakentuminen jäsenyisi systemaattisesti, ei hajanaisesti sinne tänne. Näin myös energiaratkaisut voidaan suunnitella kokonaisuutena.

Yksi merkittävimmistä uusista mahdollisuuksista on maalämmön hyödyntäminen kaukolämmön tuotannossa.

– Kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkko tulee jatkossakin muodostamaan Helsingin energiaratkaisujen perustan, mutta kehitämme sitä ja integroimme siihen uudenlaisia ratkaisuja, Riipinen summaa.

Myös Jätkäsaaresta on tarkoitus tehdä energiatehokkuuden mallikaupunginosa. Helsingin Energia kokeilee siellä uusia malleja, ja alueen kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkot aiotaan hyödyntää maksimaalisesti. Erityinen kehityshanke on kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen integroiminen niin, että ne voivat hyödyntää toistensa hukkaenergiaa. Tällaisesta älykkästä energijärjestelmästä Helsingin Energialla on jo hyviä kokemuksia tietokonesalien ja kaukojäähdytyksen osalta.

Katugalleria ilahduttaa

Sähkönjakokaapit Eerikinkadulla, Museokadulla ja Fleminginkadulla ovat saaneet pinnalleen uudet taideteokset. Tänä vuonna teemana on järjestys – epäjärjestys.

Teema on kannanotto järjestyksen puolesta ja sitä vastaan. Katugallerian koordinoija, taiteilija **Magdalena Åberg** toteaa:

– Sekä järjestys että epäjärjestys voi olla paitsi tuhoavaa, myös rakentavaa, mutta pitäytymällä liian tiukkoihin sääntöihin ilman poikkeuksia menettää joustavuuden mahdollisuuden.

Sähkönjakokaapit ovat mitä mainion paikka tuoda esille taidetta. Taide katukuvassa ihastuttaa ohikulkijoita. Monesti harmaa kaappi on altis ilkeille, mutta taideteoksella varustettua kaappia harvemmin töhrittää.

Ensi vuonna katugalleria laajenee World Design Capital -hankkeen myötä Unioninkadulle.

Heta Kananen: Matkalla maailman ääriin

© Tommi Tuomi

Missä mennään etäluennassa?

Etäluettavien sähkömittareiden asentaminen esikaupunkialueille on alkanut. Mittarivaihdot etenevät postinumeralueittain, ja tilannetta voi seurata osoitteessa www.helen.fi/palvelut/etaluenta.html. Lähes 200 000 sähkömittaria vaihdetaan vuoden 2012 loppuun mennessä, minkä jälkeen kaikki Helen Sähköverkko Oy:n jakelualueen sähkömittarit ovat etäluettavia.

Asukkaita tiedotetaan mittarin vaihdosta hyvissä ajoin etukäteen. Mikäli sähkömittari sijaitsee sellaisessa tilassa, johon asentajalla ei ole vapaata pääsyä, vaihtojakohtaa ehdotetaan kirjeitse. Kohteissa, joissa asentaja pääsee vapaasti mittarille,

mittarinvaihdosta tiedotetaan kirjeitse tai ilmoituksella rappukäytävässä vähintään kolme päivää ennen vaihtoa.

Tällä hetkellä Helsingissä on asennettuna noin 150 000 etäluettavaa sähkömittaria pääosin kantakaupungin ja Pakilan alueille. Uudet etäluettavat sähkömittarit selkeyttävät sähkölaskua, kun mittarin vaihdon jälkeen siirrytään arvio- ja tasauslaskuista toteutuneen käytön mukaiseen laskutukseen. Etäluettavat mittarit mahdollistavat myös oman sähkönkäytön seurannan Sävel Plus -raportointipalvelusta jopa tuntitasolla eriteltynä, jolloin sähkön säästökohteiden tunnistaminen on helpompaa.

Muista Sävel Plus!

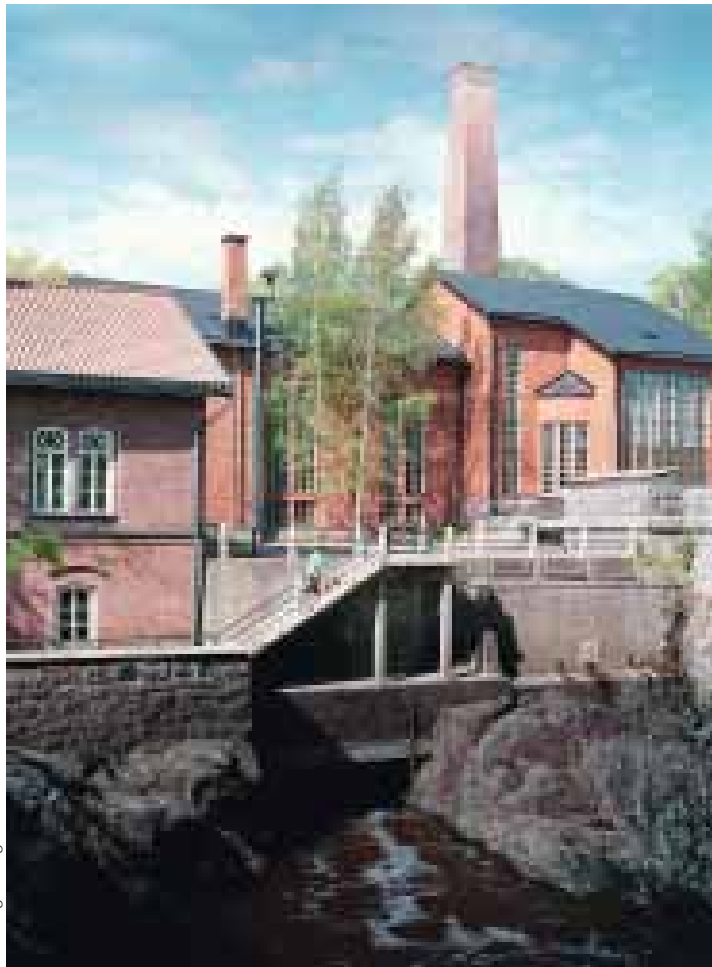
Kaikki irti energiankäytöstä

Selvität kätevästi oman energiankäytösi Sävel Plus -raportointipalvelussa, olit sitten sähkö- tai kaukolämpöasiakas. Sävel Plussan avulla voit seurata energiankäyttöäsi jopa tunneittain, mikäli kodissasi on etäluettava mittari. Näin voit tehostaa energiankäyttöäsi sekä säästää selvää rahaa ja ympäristöä.

Sävel Plus -palvelun löydät osoitteesta www.helen.fi/raportointi. Sähkön raportointiin kirjaudut sähkön Online-tunnuksilla. Ne saat rekisteröitymällä sähkölaskun asiakas- ja käyttöpaikkanumeroilla. Kaukolämmön raportoinnin tunnuksot ovat mittarin ja kulutuspuiteen numerot, ja ne löytyvät kaukolämpölaskusta.

© iStockPhoto

© Helsingin Energia

Vielä ehdit käydä Voimalamuseossa

Historiallinen Voimalamuseo sijaitsee Helsingin syntysijoilla Vanhassakaupungissa Vantaanjoen länsihaarassa. Siihen kuuluvat turbiinipumppulaitos, vesivoimalaitos ja höyryvoimalaitos. Se on auki yleisölle syyskuun loppuun, kunnes se jälleen avataan seuraavana keväänä.

Museota ylläpitää vieressä oleva Tekniikan museo, sillä Helsingin kaupungin museo luopui kesäkausina avoinna olevan Voimalamuseon ylläpidosta.

Voimalamuseo on paitsi nähtävyys, myös Helsingin Energian vanhin käytössä oleva Vanhankaupungin vesivoimalaitos, joka tuottaa sähköä keskimäärin 500 MWh vuodessa.

Vajaa 500 Helsingin Energian Ympäristöpenniasiakasta saa sähkönsä museovesivoimasta.

Voimalamuseon ystäväillä on oma facebook-sivustonsa, www.facebook.com/museovesivoimala. Ryhdy sinäkin ystäväksi.

Ympäristöpalkinto kaukojäähdytykselle

Helsingin Energian kaukojäähdytys on voittanut kansainvälisen, arvostetun ympäristöpalkinnon Energy Climate Award -kilpailussa. Myös kaukolämmitys sijoittui hyvin saaden erityismaininnan. CO₂-päästöjen väheneminen sekä kaukojäähdytyksellä että -lämmityksellä vakuutti tuomariston.

Palkintoraati kiitteli Helsingin Energian kaukojäähdytysjärjestelmää innovatiivisimpana, monipuolisimpana ja ilmastovaiku-

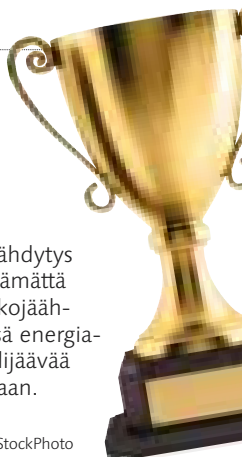
tuksiltaan myönteisimpänä järjestelmänä, jolla saavutetaan merkittävä energiansäästö ja samalla vähennetään tehokkaasti CO₂-päästöjä Helsingin alueella.

Energy Climate Award -kilpailun järjestää puolueeton asiantuntijaorganisaatio IEA (International Energy Agency) yhdessä alaa edustavien tanskalaisten, korealaisten ja ranskalaisten asiantuntijaorganisaatioiden, Euroheat & Powerin ja IDEA:n (The

International District Energy Association) kanssa.

Helsingin Energian kaukojäähdytys tuotetaan merivedestä ja käyttämättä jäävää lämpöenergiaa. Kaukojäähdytyksen ja -lämmön yhteisessä energijärjestelmässä idea on siirtää ylijäävää lämpöä sinne, missä sitä tarvitaan.

© iStockPhoto

Vaivaton, paperi ja turvallinen

E-lasku on suoraan verkkopankkiin lähetettävä sähköinen lasku, joka säästää aikaa, paperia ja ympäristöä.

Pankkien yhteistyössä kehittämä e-lasku on turvallinen, helppo ja nopea tapa vastaanottaa ja maksaa laskuja. Sen sijaan, että lasku lähetetään postitse kotiin, se tulee sähköisesti verkkopankkiin. Ei ole vaaraa, että lasku hukkuu.

E-laskuun on valmiiksi kirjoitettu kaikki tiedot, jotka maksaja itse joutuisi naputtelemaan: tilinumero, viitenumero, laskun summa sekä eräpäivä. Myös erittely näkyy laskussa. Maksajan tarvitsee vain hyväksyä lasku verkkopankissa, jonka jälkeen summa veloitetaan tililtä eräpäivänä.

Laskun tietoja, kuten eräpäivää, maksaja voi tarvittaessa muuttaa. E-laskun voi halutessaan valita automaattisesti maksettavaksi niin, että sitä ei tarvitse edes käydä hyväksymässä.

Tutustu omaan verkkopankkiin

Pankeilla on e-laskussa omia käytäntöjä ja lisäpalveluita. Esimerkiksi suurin osa pankeista lähettää tiedon e-laskun saapumisesta tekstiviestillä tai sähköpostitse. Riippuu pankista, onko ilmoitus ilmainen vai maksullinen. Kaikki pankit arkistovat laskut verkkopankkiin. Arkistoitu lasku on samannäköinen kuin paperilasku.

– Kannattaa tutustua oman verkkopankin e-laskusopimukseen ja selvittää, mitä oma pankki tarjoaa e-laskusopimukseen, laskutuspäällikkö **Kirsi Kuusisto** Helsingin Energialta ehdottaa.

Helsingin Energian kotitalousasiakkaista noin 20 000 on valinnut e-laskun. Suoraveloituksena laskunsa maksaa lähes 100 000 asiakasta.

– Suoraveloitus päättyy Suomessa vuoden 2013 lopussa. Suoraveloitussiakkaat siirretään kootusti e-laskun piiriin määräaikaan mennessä. Asiasta tiedotetaan hyvissä ajoin ennen muutosta. Kannattaa siirtyä e-laskuun hyvissä ajoin.

Näin otat e-laskun käyttöön

E-laskusopimus tehdään omassa verkkopankissa. Sopimus on helppo tehdä samalla kun maksaa paperilaskua valitsemalla toimitustavaksi e-laskun. Seuraava lasku saattaa tulla vielä postitse, mutta siitä eteenpäin lasku tulee verkkopankkiin. ■

Miksi e-lasku?

- laskun tietoja ei tarvitse näppäillä
- lasku hyväksytään nappia painamalla
- ei näppäilyvirheitä, lasku ei katoa postissa, luotettava tunnistus pankkitunnuksilla
- laskut arkistoituvat verkkopankkiin
- laskuista ei tule paperijätettä
- eräpäivää voi muuttaa
- laskua ei veloiteta tililtä ilman hyväksymistä
- laskun voi myös valita menevän maksuun automaattisesti
- laskun voi tallentaa omalle koneelle ja siitä voi ottaa kopioita

Helen selvitti: e-lasku säästää aikaa

Kysyimme Helsingin Energian asiakkailta, mitä he hyötyvät e-laskusta.

JUHA NIEMINEN on jo konkari e-laskun käytössä.

Milloin ja miksi olet siirtynyt e-laskuun? Liityin e-laskun käyttäjäksi ensimmäisten joukossa. Sähkölaskun tilasin e-laskuna Net-Postiin heti, kun se tuli mahdolliseksi, ja kun pankkini otti käyttöön verkkolaskun vastaanoton, niin nyt laskut tulevat suoraan verkko-pankkiini.

Mikä e-laskussa on parasta? Laskun tietoja ei tarvitse erikseen naputella. Hyväksyminen on

helppoa. Minulla on käytössä puoliautomaatti: tietyn euro-ajan alittuva lasku menee automaattisesti maksuun. Mikäli summa on suurempi, käyn hyväksymässä laskun erikseen.

Mitä kehitettävää näet e-laskussa? Pankkini voisi lähettää ilmaiseksi tiedon sähköpostiin e-laskun saapumisesta.

E-lasku säästää selkeästi aikaa **ILDIKO KATONA-HIEKKASEN** perheessä.

Mitä laskuja vastaanotat sähköisesti? Meille tulevat kaikki mahdolliset laskut e-laskuina. Kaikki yritykset eivät valitettavasti vielä lähetä e-laskua, ja olenkin sitä tiedustellut heiltä.

Mitä pidät e-laskusta? Se on niin helppo. Alussa en muistanut aina hyväksyä laskuja. Sekin on muuttunut rutiiniksi, koska asioin joka tapauksessa verkko-pankissa pari kertaa viikossa.

Ainoa tarkistettava kohta on laskun summa ja oikeellisuus. Meillä on iso perhe ja työ, ja oli todella työlästä ja aikaa vievää naputella paperilaskun tietoja viitenumeroineen päivineen. Siksi e-lasku on iso helpotus ajankäyttöön. Laskut hoituvat aina eräpäivinä, ja tarvittaessa maksupäivää voi myös siirtää.

Mitä kehitettävää näet e-laskussa? Helsingin Energian laskussa toivoisin, että sähkön ja kaukolämmön laskut erottuisivat toisistaan paremmin.

Lue haastattelut kokonaisuudessaan Helenin verkkosivuilta osoitteessa www.helen.fi/hyvapaalvelu

Saat samalla tietää, miksi Eila Ollaranta sekä Matti Tynkkynen ovat valinneet e-laskun.

Etsi vastaus kysymykseen, voita mankeli!

Tutustu MotoriikkaMiikan energian-
säästövideoihin netissä osoitteessa
www.helen.fi/energiansaasto ja vastaa
kysymykseen: Mitä MotoriikkaMiikan
pakastimesta löytyy?

- a) marjoja
- b) jäätelöä
- c) luistimet

Mankeloimalla liinavaatteista saa ylellisen sileitä.
Mankeloitu kangas hylkii likaa ja tuottaa vähemmän
tekstiilipölyä kuin mankeloimaton kangas.

Upon kotimainen automaattimankeli on
73 senttimetriä leveä ja 32 senttimetriä syvä.
Se mahtuu pienelle pöydälle tai kaappiin
säilytettäväksi.

Mankelin arvo on 360 euroa. Oikein
vastanneiden kesken arvomme kaksi palkintoa.

Käy vastaamassa kilpailuun 30.9. mennessä netissä osoitteessa
www.helen.fi. Voit myös lähettää vastauksesi postikortilla
osoitteella Helsingin Energia, Helen-lehti, 00090 HELEN.
Muista laittaa korttiin myös yhteystietosi ja osoitteesi.

Helen 2/11 lukijakilpailupalkinto on arvottu. Siemensin ecoStar-
astianpesukoneen voitti Veli Koskinen Helsingistä. Onnea voittajalle!

Syyskuu

- Syyskuussa sää on parhaim-
millaan. Jätä auto kotiin ja
pyöräile tai kävele töihin.
- Nauti luonnosta ja käy
puolukassa. Survotut
puolukat säilyvät pitkään
jääkaapissa, mutta voit myös
pakastaa niitä.

Lokakuu

- Tarkista lamppujen energia-
luokitus. Paras on A- ja
heikoin G-luokka.
- Alenna asunnon lämpötilaa
reilusti syysloman ajan,
mikäli lomaillet muualla.

© SKOY/Kristiina Kurronen

Marraskuu

- Säästät 5 prosenttia läm-
mityskuluissa, kun lasket
asuntosi peruslämmitystä
yhdellä asteella.
- Jos talosi lämpiää sähköllä,
harkitse ilmalämpöpumpun
ostamista.

Seuraava Helen ilmestyy marraskuussa.